

ایڈیٹر و بلیشر عبدالغنیظ اکرمیم پرنٹنگ پریس پبلیش باغ کوئٹہ خان شہینک کرسا پور و آفس 302 قمر ڈھلور یونیورسل کمپلیکس فیز 1 جناح روڈ کوئٹہ خان تالان کرے

25 مئی 2023ء

براہوئی بولی، احساس برتری و راستگی

تذکرہ آ پنجابہ سال اٹلی ہندوستان اٹلی پانگلوک بولی تیان دوسند بولی چٹانوں۔ دانا سوب شار تیا امتگک و پاوال قبیلہ غا تاتیا ر بیدہ کی بولی ٹی ہیبت کچنگک، دادارہ نار لیسرچ نارداٹ 230 بولی اصل چٹانوں، وخت اس کہ 870 چنگک نادنگ آ سرمنسو لمدئی بولی تے مون تروک گرتی تابا بت پاکستان دنیائی 28 می نمبر آئے، وخت اس کہ غٹ آں زیات بھارت اٹلی 196 بولی تے خلیس مون تروک، امریکہ 191، برازیل 190، انڈونیشیا 147 و چین اٹا 144 بولی تے بقاء نا خلیس مون تروک۔ برطانوی قومی شماریات نارپورٹ نارداٹ برطانیہ ٹی ہندی پاکستانی نژاد ہندو آتا اسر بھلوکچ اس لس بولی کن پنجابی بولی و کاریم اٹ اتیک، و پنجابی بولی برطانیہ نا مسٹیکو بھلا بولی نا وژاٹ موئی بسے۔ ہندن اردو و برطانیہ ٹی چاری بھلا بولی منگک نا اعز از دوئی، برطانیہ نا پنجابی شار لندن پاکستان نا چندی قومیت آتا ارا کتلنگک، ہرا نئی پنجابی، پشٹو، کشمیری، سندھی وارو پاروک آک اور و دنیائی غٹ آں زیات ہندو آک انگریزی چارہ و خوانگ کیرہ۔ داچ آ دنیا ٹی رابطہ نا بولی تکلنگ۔ ج آ دنیا ٹی انگریزی ٹی ہیبت کروک آ ہندو آتا کسسا اسدا رب آن ہم زیات سنے۔ بولی تارکھ واقفا دیرو ی پاشونداری نا بابت پوکار و چا ہندار آک کبھی وڑتے پارینو گڑا دا بابت لغہ بازی و احساس برتری آن پیش تمسحقی آ کسر و ہلنگک نا گرج۔

گروشکی آدروشم

بلک، خنٹ، کھ، او نا بوجن و اوانا آت سکلک تو ای اینو تیر جن آتا کما ٹار دوک بھاز زور تسرہ۔ و پدیرہ تینا مس۔ و مسٹیکو ملی و پڑوسک و چرت دقان، ہڈ و ترش تا غا و و کیریک۔ ہر وار ایٹ ہنا "دا گنوک ہرا تم تینا انکشن دژد او دے بے تامل کیریک۔ اونا نادرہ عا کابک، تاکرا ای اونا زینا جیاست خواہسکہ کہ او نا بوجن آن دا انکشن پیش تے۔ دا وژاٹ پاش مس کہ او ناظم و پیدا دنا سوب انت؟ بھ اوتنا سنگت اسے پارے "ہندو او ہرا پدمعاش و خنا کہ بھاز بے رگی اٹ او دے اونا کروک نا سزا و تسکہ۔ بنا کیریک۔ و "ایوٹون پردای تینا مقبرہ گوزر آن پردای بھلا دیریز Mina ع خنٹ، او اسر ضدی و ہندو آں تسکہ، ہرا امن نا نظریہ اٹ تینا پورو واک اٹ جنگ کیریک، و جنگ کن پارس کرسا کیریک۔ مگہ سنا و کہ وزیر نا دا بھلا دنا سوب انت؟ ای او نا ملی و ہرا، تو او روشنا تسکہ، و لے پڈتے بھاز زور تسکہ۔ گڑا اونا گن خور نا اسر شیج اس بھاز اُرے اسکان اوئی گٹ مسکہ، ہرا نا سوب آن گوئی کروک آدر زہمی مسکہ۔ ہندا و ژ ہرا تم ملی اسر مسکہ تو او اصل خراب مسکہ، ہندا خاطر آن او نا باغان دا وژاٹ شیطانی پیش تاکرہ۔ ہندو تینا سلاہ اٹ است جم مریک، دا خنٹگ آن پد کہ او سہمی و بوجن و ژاٹ راہوشی کنگک اٹی و۔ ای خنٹ کہ او نا ملی تہاری تالان کس و او پودگل بر جانا تسکہ۔ ای او نا سو و ہڈ آتے جوڑ متگ آخناٹ، و او نا وادی متگ و ہم، آتا کڈ آ ہنا، ہرا فلک ہموڑے ساڑی تسرہ۔ او واقفا ویم آ کج آ تیشی و نا کولک آدروشم تا پداٹ ہراٹ۔ اوہیان اسٹ اس اٹل بھاز بور تسکہ، او تینا سنگت اسے نا خنٹ اٹ پارے "من تینا ماڑی آ ہرا تم پدی کاند، تاکرہ ناچو نا شیر تے جنگ کین؟" و اسر چین اسر ممشا پارے "اگر ہندو تینا نا جوڑی نا سوب آن

.....نجیب محفوظ.....
.....عبدالرازق ابابکی.....

اونا مون گروشک تسکہ، و کنا مار نا کو خلک۔ ای دا ہم خنٹ کہ کنا زہیف بھاز گین و ارغ سٹ کنگک اٹی اخنٹ نس، و اسر ہندو اسے کن ارغ کریس، ہرا دے ای جوان چاہو۔ او کنا "زن" و۔ "ساو" (Sa-wu) و او بھاز جوان و اُرے اس تسکہ۔ اکر کبک آک جس ہلنگ کور و تونے دا وژاٹ بھاز خوشی مسکہ۔ "ساو" فنون لطیفہ تون تعلقدار و ہندو اس تسکہ، او کنا اُرائی و چنا تے خوش کریس۔ ہندا خاطر آن او چائی جوان و ہندو اس تسکہ۔ ہندا وژاٹ کنارو کنا ارغان پیش تم و جوان اٹکا شہزادہ نا ماڑی ناخوک آ سلیس۔ کنارو شہزادہ نا شعورائی چڑینگ، تو اوژاٹ اوڑی مس۔ ہرا کتے بھاز سفت کیریک، و انعام تسکہ، و کنا مرک آ بھاز است ہسوئی درشان کریس۔ او نا ملی دا وژاٹ بھاز گٹ تسکہ کہ کنا جاگہ غا جین ہندو اسے گین کنگک کے، ای اونا یا ت اٹ ساڑی پولسن آ ہندو نا پین و خواناٹ۔ او "ہرا" (ab-ra) تسکہ، کنا اسر ماتحت اس، حالانکہ جن پڑو تم آک تین پے تین آن داخس خوک اولو۔ واکل سہمی، و لے ایو خلق اٹی اتنے ریتکو، کہ فرعون، ہٹاسکس (Hittites) نا سڈل اسے نا بجیرہ کیک، ہرا خیر خواہی نا اسر امن دستا وڑ اسے آ دستخط کیک؟ ای خن تان پوٹنگک تون ممیس و خنٹ، ہرا کوک و پاژو کیریک، و ماڑی تینا شان و شرف نا یوزاٹکا دگ آ تسکہ۔ بادشاہ، سلاہکار، راجہ، کما مدار و جزل غٹ شاہی ہال اٹی جھ تسرہ۔ دینا نا خواہر غاک اسر جاگہ غا وڑی کنگک اٹی و۔ سرسہب آ بادشاہ عقیم ہٹاسکس نا نمائندہ غاک جم و جوش اخلاق اٹ تین پے تین ہیبت و گپ کیرہ، و لے

ارٹھی خدا

عمران فریق

عمران لیسن نا چار میٹروٹائی کس او دا ٹرائی آن گڈاگر سہ سبت متو کروش ٹو اکن او نا کچک لیسن ہندسکہ۔ آسٹ بے روزگاری ایلو پریس نا ہورک تولگک آن اوژاٹن ہرے کار تروک آ دے اسر قیامت اس کس۔ او نا گڈیکو آسره گڈیکو کسر ہندا لیسن کس ہرا وژاٹ اوہر وژاٹا کوشت کرسا کس۔ اسر سنگت اس او دے سلاہ ش کہ اسر ہندو اس کن تون درج ارے ہرا علاقی سہ ہزار روچی بلیک و پاس کیک، و لے عامر تون سازی آ وخت آ داختر او، او تینا سنگت آ تیان دام اٹا خواست کرے، و لے ہر اسٹ اسر نیون اسے تون من مس۔ اسر ہین چین جاگہ اسر سفارشا والا ہندو اسے آ ہنا ہرا ہندا و ہندی مس کہ کنا ہرا سنگت سن والا ہندو ٹی ڈیوٹی کیک او چھٹی آ ہنا تے و ایلو تون کنا دا و تعلقدار ای اس آف، کہ ای اوستے پاو۔ اوکا یوں مسرا خیر عامر ڈوگک آوژاٹون تینا کمرہ غا بس و سبب اٹا انتظار اٹی جھ آسن و بے تھی و سوچ آیتھی سبب کرے۔ سبب اتون تینے وخت آن مہا لوٹرائی کن سر کرے، و تینا واری نا انتظار اٹی انتظار گاہ ٹی تو س۔ نیم گھنٹہ سے ناچ انتظار کنگک آن گڈا خیر ٹیٹ بلوک آ ہندو اس او نا پین و بلک تو اکرے، تینا پین نا چنگک تون عامر یکدم جک مس و ٹیٹ بلوک آ تینا کاپی و (کتاب) تس، او ہر تو م آک گاڈی کن سر بلکہ۔ اللہ اللہ کرسا درو شریف خوانا سار گاڈی ٹی سوار مس، گاڈی و اسٹاٹ کرے، بیلٹ و تھے، گاڈی و گیر اٹی شانا، ہینڈ بریک و شیف کرے و اسر ٹک اس اہل آ ہرا، ٹیٹ بلوک عامر نا نظر نا سوچ و پھد مس و ہندی تس "یا اللہ (سر ملی)" عامر ولدا درود نا ورو و بنا کرے او سر بلک۔

است جہمی و آ سوئی و خنٹ، خار، اومیت و است پنگک آتے خنٹ، اونا جا بھوڑی، اونا چیدہ، اونا جوزہ، اونا بے چہسی و خنٹ، ای دا کل گڑا تے ہیرہ اسر منٹ اٹ خنٹ۔ اونا وادی متگک آن پد و خنٹگ آن بلیس اونا مرک اٹا اسر و اسکان۔ کل کنا خنٹ تیشی تمار۔ ای بے ڈول آ ہندو آ تینا بار است خواہی کرینٹ کہ ملندی و گاڈی اس کیو۔ ای بھاز آ ہندو اٹون واقف آ جھ آ زندر ریگٹ، یعنی وادی متگک آن بلیس کہنگ اسکان۔ ای واقف چندی دور تینا جس بلکٹ، ہرا تیشی بھاز کم وخت لگا کہ۔ دا ہد اسکان کہ اسٹ اسر خنا، اوکا پد خار اٹ بس، ولدا اسٹل بے کج نا کو خلک، اوکان پد چرت و گرتی..... غٹ گڑا اسر سیکنڈ نا ڈیمیکش اٹی مسر۔ دا درنا، زینا غا نیازی بیبری کیریک، اوکان پد ہرا اٹ اختمس، برام کرے، او میتراری خنٹ، چنا خنٹ، بیبری بس، جگر مس، و خنٹگ نا وژاٹ سٹو، دا وخت ندرہ غاک بھاز گونڈو وخت اسے ٹی خنٹکار و وفا، درو، اسر جاگہ غا چلینگ کپہ۔ دا وچین بھاز گڑا ک ادار مسرا زند و ملندی جوڑ کیرہ..... اکر کبک آک جھگ کورمر تو ای خنٹا گنوگ مس۔ واکل گڑا تے خنٹگ آن پد کہ دینائی راٹکی یا سنیائی پین ناچ و گڑا سلنے۔ ہیرس بدل متگک آن۔ کنارو خواہس کہ واکل ہندو آک واقف بے ڈول زند کنا خنٹگ نا و س آن پشمن مرے۔ کنان تیشی نا داچ و حیثیت جھ و ہنداس اف، واپس ساہار تا اسر گر اسے، بین جھ اف۔ واقفا درو جھک چنار، واقفا مومک، ڈیک آک ہال کریم، واقفا نیام اٹ ساڑی پرخ او دیم مس۔ او کھ کل خل مسر، چپ پاٹ آ ہرا، ہرا تیشی سنے زندگی و سنے سر جہ اس۔ ای بھک مسٹ، و اوستے دکھیا ئی اٹ ہراٹ، ہرائی کرار آ کتی برس کرے و ولدا اسر پولسن و پڈاس موئی بس، ہرا مہا لو ڈوک تسکہ۔

تھو کس، خنٹگ تون خوشی آن ہنٹھدہ کیر و اسٹ آ تیشی جے موچا ہم مشر کہ اسٹے عامر لیسن بلک۔ و لے دا ویل و او اسٹ آ تیان چہرہ غا آتوس و ہندا وژاٹون جاویدیش مس چا و ہیٹ کرے، ولدا چا و مٹھانی تا کنگک نا ہنا مس، ہندا وژاٹون حال حوال ہم مس، ہرا دے عامر ہنٹھدہ کرسا خنٹا و چسپائی اٹ تس۔ و زور و پھلے۔ دا خیر آ زس سوچ خلسا پارے "یار آک بس ہمو ٹیٹ والا نامت کہ کنے پاس کرے آ نا تو جھ گناختی الو، اسر وار چٹ جیران مس کہ دامر کنے پاس کرے دا تو تینا باوہ و ہم ہنٹھدہ، کنا وادی و امر آن دروت اس بلے، و گاڈی آن پیش تمنا چاپ و شروع کے، و لے دا گڑا ک موقع و دا جاگہ غا متگ کتورہ، بس ہیرہ بے و س اٹکا خن تے ہر ز کرے و اللہ نا شکر و ادا کرے۔ ہر تو م آک گاڈی آن ڈوگڈا ٹیٹ بلوک ہندو اٹی پتریک اٹگ تون کاپی و تے پٹ اسٹ خنٹگ، پین و تے سٹم اٹی درج کرے و کاپی و پدی تس تے۔

زند کنا خنٹگ نا و س آن پشمن مرے۔ کنان تیشی نا داچ و حیثیت جھ و ہنداس اف، واپس ساہار تا اسر گر اسے، بین جھ اف۔ واقفا درو جھک چنار، واقفا مومک، ڈیک آک ہال کریم، واقفا نیام اٹ ساڑی پرخ او دیم مس۔ او کھ کل خل مسر، چپ پاٹ آ ہرا، ہرا تیشی سنے زندگی و سنے سر جہ اس۔ ای بھک مسٹ، و اوستے دکھیا ئی اٹ ہراٹ، ہرائی کرار آ کتی برس کرے و ولدا اسر پولسن و پڈاس موئی بس، ہرا مہا لو ڈوک تسکہ۔

